

**Eesti Loomakaitse Seltsi ettepanekud eelnõule:
määruse nr 76 „Lemmikloomade pidamise nõuded” muutmise**

„§ 14¹. Veokoera pidamine

(1) Paragrahvi 10 lõikes 3 sätestatud nõuet koera liikumisruumi ulatuse kohta ei kohaldata vähemalt 2 m pikkusega ketis peetava veokoera suhtes.

Ettepanek: Määrusest punkt välja jätta. Vajadusel sõnastada: võistluse ja matka toimumise ajal võib hoida veokoeri ajutiselt vähemalt 2 m pikkusega keti otsas.

Selgitus: Veokoerte pidamine 2 m keti otsas ei ole põhjendatud, välja arvatud kui seda tehakse võistlustel, matkadel või näitustel puhkeajal.

Norras on veokoerte pidamine 2 m keti otsas lubatud, kuid ka seal ei ole selle vajalikkust kirjeldatud rohkemaga kui võistluste ja matka olukorraga. Rootsisis on kõikide koerte pidamine ketis keelatud ja Soomes kehtib kõigile koertele üks seadus, mis lubab koeri hoida ketis, mis võimaldab koeral 40 m² liikumisruumi. Leiame, et ka meil ei ole tarvidust pidada veokoeri 2 m keti otsas. Samuti leiavad erinevad spetsialistid, et mõistlik on koerte alaliselt ketis pidamine lõpetada. Kuid võib seda lubada ajutiselt paariks tunniks, kui selleks tekib vajadus.

2 m keti otsas looma pidamist ei saa põhjendada ka vajadusega sundida koera puhkama. Kui loom on päeva jooksul saanud piisavalt tegevust, siis ta kasutab vaba aega puhkuseks, olenemata sellest kui pika keti otsas ta on või kui suures aedikus.

Ühtlasi ei näe me 2 m keti mittelubamisel ohtu veokoerte pidajate majanduslikule olukorrale, kuna juba tegutsevate veokoerte pidajate loomade tingimused peavad vastama hetkel kehtivale määrusele ning meile teadaolevalt keti otsas enamik veokoerte pidajaid oma loomi ei hoia, peamiselt kasutatakse aedikuid. Kuna eelnõus jääb kõlama väide, et mitmete koerte pidamise puhul on raske tagada neile piisavad tingimused, siis juhime tähelepanu, et koera omamine on igäihe vaba tahe ja kui ka äritegevuseks soovitud valdkond näib liiga kulukas, siis on kõigil vabadus rakendada ennast mõnes teises valdkonnas.

(2) Lõikes 1 nimetatud veokoerale tuleb tagada võimalus liikuda vähemalt kaks korda päevas vähemalt pool tundi korraga vähemalt 400 m² pindalaga väliaedikus või tuleb rahuldada tema liigile ja tõule iseloomulikke liikumisvajadusi muul viisil.

Ettepanek: Laiendada kõikidele koertele, mitte üksnes veokoertele. Lisada kohustus tagada koerale ka võimalus sotsialiseerumiseks (suhtlus inimese ja liigikaaslastega).

Selgitus: Veokoertele tagab nt rakendi vedamine füüsilise tegevuse, kuid koeral ei ole võimalik samal ajal uusi lõhnu avastada, liikuda enda valitud suunas ega suhelda vabalt liigikaaslaste või inimesega (mis on koerale loomuomased tegevused). Seega peab olema talle tagatud aeg mitte üksnes vabalt liikumiseks vaid ka tegevusteks, mis arendab looma vaimu.

Kuna lemmikuna peetavate koerte pidamise juures on tihti probleemiks just vähene liikumine, siis vajab see punkt ka laiendamist kõikidele koertele.

(3) Veokoerale tuleb tagada ööpäevas kokku vähemalt kaheksa tundi puhkeaega.

Ettepanek: Veokoerale tuleb tagada ööpäevas kokku vähemalt kümme tundi puhkeaega. Vajadusel lubada erisused võistlustel ja matkadel.

Selgitus: Spetsialistid soovivad ja uuringud näitavad, et koerad vajavad ööpäevas puhkeaega vastavalt vanusele ja elustiilile 10 kuni 13 tundi (mõnel juhul isegi rohkem). (*Róbert Bódizs, Anna Kis, Márta Gácsi, József Topál (2019) "Sleep in the dog: comparative, behavioral and translational relevance"; Brian M. Zanghi, Wendell Kerr, Christinade Rivera, Joseph A. Araujo, Norton W. Milgram (2012) "Effect of age and feeding schedule on diurnal rest/ activity rhythms in dogs. Journal of Veterinary Behavior"*) Puudulik uni võib põhjustada tervise halvenemist ja isegi lühendada eluiga. (*Takeuchi, T. & Harada, E. (2002) "Age-related changes in sleep-wake rhythm in dog. Behavioral Brain Research"*) Kuna veokoeri kasutatakse füüsiliselt koormavate ülesannete täitmiseks, siis tegelikult oleks oluline ka tagada, et lisaks tavapärasele puhkeajale oleks võimalus puhkuseks nn töö tegemise vahepeal.

Lisaks eelnõus väljatoodule:

Määruses tuleks defineerida sõna "veokoer".

Selgitus: Mõiste peaks olema kõigile üheselt arusaadav - millised on veokoeraks kvalifitseerimise alused (tõug, tegevused - kui palju ja mida ta teeb. See peab olema tõendatav)? Vastasel juhul tekib olukord, kus kõik võivad oma koera nimetada veokoeraks.

Lisada punkt: Veokoeri tuleb lasta veterinaaril kontrollida vähemalt 2 korda aastas ja veterinaari juhiseid tuleb järgida.

Selgitus: Kuna veokoerad tegelevad füüsiliselt koormava tegevusega, suur oht on ülekoormuseks ja vigastusteks, siis tuleb olla kindel, et koera tervis on sellise ülesande täitmiseks sobilik.

